

Abonamentul:

Pe un an 8 coroane.
Pe jumătate de an 4 cor.

Pentru România și alte
țări străine pe an 10 cor.

Un număr singuratic
10 fileri.

PROGRESUL

Redacția și Admini-
strația Nr. 817.

—
Telefon Nr. 29.

—
Apare în fiecare
Simbătă.

—
Inserate după învoială.

—
Manuscripte nu se
înapoiază.

Despre înviere.

(Articol final).

Să vedem însfârșit, ce răspund teologi la născocirea că: apostoli fiind vizionari și creduli, mai stînd și subț impresia profetiei lui Christos (că va învia a treia zi) li-s'a părut numai că au „văzut pe Domnul“?

1. Nu apostoli lui Christos, că apostoli necredinței sînt cam fantastici. Halucinația, fiind un efect morbid al histeriei, atinge mai des pe intelectuali decît pe țărani. Și e natural.

Orășeni și intelectuali, în urma ocupației, a traiului și a mediului, mai puțin prielnic sănătății, în care trăesc, fiind mai slabi de nervi, sînt mai aplicați spre histerie decît fii poporului de rînd, ales cînd acestia mai sînt și pescari de meserie. Cine nu cunoaște efectul oțelitor de nervi al aerului și băilor de mare?

2. Și dealtfel apostoli nu prea erau aplicați a crede în învierea lui Christos decît numai după ce s'au convins despre aceasta prin argumentele cele mai pipăibile. Știm istoria lui „Toma necredinciosul“. Apoi în cursul celor 6 săptămîni (dela înviere pînă la înălțarea lui Isus) li-s'a dat prilejuri destule pentru ca să se poată convinge că acela, pe care ei îl pipăe, cu care vorbesc și minică împreună, este sau nu Isus, căpetenia lor; s'au putut convinge credcă îndeajuns despre existența sau neexistența lui. Sau nu?...

3. Inafară de apostoli mai sînt „500 martori dintre cari mulți trăesc și astăzi“

spune Sf. ap. Pavel către creștini. Acești 500, puteau ei să viseze toți despre același lucru; puteau ei să halucineze 40 de zile încheiate? Dacă da, totuși cred că nu se puteau vindeca de histerie toți deodată în ziua a 41-a după înviere. Sau da?... Cine va putea explica faptul că la o simplă predicare a acestor halucinați se convertiau la creștinism cu duimul (odată 5000, altădată 3000 deodată) din toate părțile societății, și acestia nu erau numai creștini de ocazie, ci creștini, cari pentru convenirea lor au fost gata să sufere cele mai crîncene chinuri și chiar moartea?

Fondarea bisericii lui Christos, lățirea uimitor de repede a creștinismului (care era în contrast acut cu principiile, ideile și modul de gîndire al lumii de atunci); eroismul fără seamăn al milioanei de martiri pe timpul crîncenelor persecuții ale Bisericii, — sînt fenomene cari nu se pot satiriza sau persifla cu de-alde halucinații, vor pune pe gînduri și pe cei mai grei filozofi ai lumii, pentru că: „dacă creștinismul (cu învățăturile sale de abnegațiune) s'a putut propaga în măsură așa mare pe acele timpuri (de moleșire și decadentă) — fără minuni; faptul acesta ar constitui minunea cea mai mare“ — zice Sf. Augustin.

Așadar, toate trei iscodirile fantastice ale „liberucetătorilor“ în chestia învierii lui Christos (1. furarea cadavrului; 2. moartea lui aparentă și 3. halucinația apostolilor) nu pot suporta critica minții sănătoase.

Dacă Christos n'a înviat, ce lucru ușor era pentru farisei să arate poporului celui buimăcit cadavrul lui Christos? Prin aceasta s'ar fi putut oprima creștinismul încă din fașe, mai ușor decît prin porunca dată apostolilor: de-a nu mai predica pe Christos cel înviat. Metoda aceasta simplu ar fi pus mai ușor capăt amăgirii poporului decît întemnițarea, zbiciuirea și omorîrea cu pietri a predicatorilor. Metodul acesta ar fi fost răspunsul cel mai potrivit și eficace la cuvintele apostolului: „...dacă n'a înviat Christos, predicarea noastră e inutilă, credința noastră deșartă, ear noi înșine sîntem niște amăgitori...“

Cadavrul însă n'a stat la dispoziția fariseilor (am văzut cum nici nu putea să fie furat), prin urmare: *Christos a înviat!*

Învierea lui Christos e dovedită deci prin criticismul cel mai scrupulos, prin criticismul cel mai științific și sănătos al istoriei. Cine prin urmare trage la îndoială faptul istoric al învierii, acela va putea nega, încă cu o mai mare ușurință, existența de odinioară a lui Leonida, Hanibal, Caesar sau Napoleon. N'are decît s'o facă!...

Stabilit odată faptul învierii, urmează de sine divinitatea lui Christos, ear dovedită fiind dumnezeirea lui, sînt dovedite toate misteriele religiunii creștine. (Eată de ce se svîrcolesc atei din toate puterile pentru negarea învierii lui Isus).

Christos a înviat — așadar credința noastră nu e deșartă.

FOILETON.

Cine păcălîește, rău să păcălîește.

(Anecdota populară în dialect bănățean).

Prântu dăslușirea aștei dzicalii româneșci, vaș putea spune mai multce anecdote, dar d'astădată v'o spun numa pr'asta, ca să mai am ș'altădată cîeșă vă spun. Așa dzicie o dzicală românească; „cine păcălîește (pr'altu) rău să păcălîește (pr'el)“. Ear dzicaliile noastre româneșci nu s' mîncîni născocile, ci numa după ce-or fost pățit mulți-mulți oameni una și aia palcimă, or agiuns ca din pățania lor să să facă o dzicală, or un proverb cum or botezatu-lie învățați. C'asa-i Romănu, nimic nu n'avață din pățitecele altora, și huma atunci, cînd iel îș dă cu dgintî dă peatră. Așa și din pățania ce v'o scriu aici, s'o născocit dzicala dă sus:

Iei-c'ar fi fost odată în vr'un sat romănesc trii vecini, cari ca toți Romăni, or trăit binie la olaută, or trăit adgecă-tce, cum să cadge să trăiască Romăni. Că-i păcat a ce sfîdgi, ori a face rău cuiva, cuatit mai puțin vecinului, care țî-măi aproape dăcît fratei-to, care șadge dăpartee dă ține. Vecini nîe săr într'agiutori la rău, căci, pînă o agiuns fratei-to, ț-o ars casa, or ț'o murit mortu fără lumănare ș. a. m. d.

Asta taină or știut-o și așei trii vecini dă cari vă spus. Iei, și la binie, și la rău, or mărș unu la altu dă ș'or petrecut, ori ș'or agiutat unu-altuia. Ietr'o toamnă, o lăsat Dumnedzău bunu

răchie din biu. Dar ș'ciți cumu-i taina: cînd n'ar, îi duci doru, dar cînd ar prea multă, țî greadă dă ea, și n'o poți bîe, dacă ești singur. În ortăcie însă, capiț chief! Asta or știut-o ș'ar trii vecini din pățite, daia s'or și vorbit și s'or legătuț iei întră iei, că în toată sara să să tîniască laolaută la unu din iei ș'anume: mai întîni să bîe răchia lu Ion, apăr a lu Gruia și mai pră urmă a lu Ilia. Vorbî — făcut! Baură răchia lu Ion toată pînă la un strop; d'aci să mutară la Gruia, și cînd fură aci Pașcile, și pr'ia o zvîntară pînă n't'un pic; așa, să mutară la al din urmă, la Ilia. Dar Ilia un lacom și iclian! Dă cîteori scoteia o bocală dă răchie ca s'o bîe cu ortaci, d'atîtecaori punia o trăgulă într'un vas d'un acov, ca s'o pitule dă ortaci, ș'apoi s'o bîe singur; dar cînd vasu era plin, îl suia în podu cășii, și să pusă a împlea alt vas; și cînd fu și asta plin, lua ș'al triilea și și pr'ala-l împlu.

Nu mult după cîe suiș'al treilea vas în pod, bātu vorba ortacilor, că acuș nu măi iestă răchie, dăși abia era prăla Rusali; prăcin iei îș făcusără socoata, că alte trii vasă marî cu răchie să lie fie tîman un an; fiincă alte două vasă dîntîni lie fu dăstul dăla Sf. Măria-mare pîn la Pașci, agecă baș opt luni dă dzilie; și al triilea vas ntegreșit c'o să li-să ajungă pînă la răchia nouă, adgecă-tce încă 4 luni; fiincă vasălte erau totuna dă marî, — și așa să mirară cînd Ilia lie spusă vestea „că acuș nu măi iestă răchie în vas“ și toț trii mersăra în podrum să cîercie, n'o fi curs cumva vasu. — Dă curs, nici pomîna.

Iscodgiră iei prîn podrum cît iscodgiră, că

doar'or dă dă vr'o urmă dă blăstămăție a lu Ilia, dar nu găsîră nimic.

O fi săcat vasu, îș făcură iei socoata, c'asa sacă răchia vară! Și cu atîta credgintă să împăcară dă propus. Într'o dzi lie spusă Ilia: „asta-i răchia a din urmă“. O baură, ș'apăr năcăjiț că nu do au pînă la răchie, să dgespărțîră, ducîndu-să fiecare la casa lui. A triia ori a patra dzi dăla dgespărțîrea lor, chemă Ion pră Gruia la iel și-i spusă, că în sările trăcutce, o băgat dă samă prîn fundoanea cășii lu Ilia (care n'avea chiblă dă cătră iel) că îmblă cu lumănarea prîn pod și că tare i-s'o părut că avea și o ploscă în mină.

— Să țîni mintce, că Ilia ni-o păcălit, dzisă Gruia, o pitulat răchia dă noi, ca s'o bîe iel singur; ear Ion îi adgeveri. După cîe să vorbiră cîe îi dă făcut, otărîră că după cîe o înopta binie, să să suie în pod la Ilia și să cauce. Așa or și făcut. În pod coteliră și scorbilră, pipăind la întuneric, pîn' dgedgeră d'o grămadă dă lînă și dă fîioare; ear supt ielie erau trii văsuță plîntepînuță cu răchie. Scoasără cîepu dăla vas, și Ion carîe să pregătcisă d'acasă c'o țavă, o scoasă din pozonari, și trasă o dușcă, ș'ci coala, ca țiganu din galiata cu lapte; apăr dgedge țava lu Gruia dzicînd: ia na dă gustă și tu, să vedz că omu dracului o pitulat dă noi răchia din fruntea ca s'o bîe iel singur, ear noi să-i ducem doru. După cîe trasă și asta una bună, ș'ci, ca omu fript dă sătce, adgeveri lu Ion că are dgirept.

Sofrone Liuba.

(Va urma).

Christos a înviat — prinurmare și noi vom învia. Vom învia pentru că prin învierea lui Christos s'a biruit moartea („unde-ți este, moarte, biruința, unde-ți este acul, moarte?!“), vom învia pentru că însuși Christos D-zeu adevărat, provocându-se la învierea sa, ne-a făgăduit și nouă înviere.

Credeți dar, sperați... și vă bucurați popoare, căci „a înviat Domnul cu adevărat“.

Aurel Popovici.

Severineni în Oravița.

Martii a treia zi de Paști și Mercurii am avut rara fericire de avea între noi oaspeți iubii din România.

Chorul „Doina“ din Turnu-Severin a avut nobila inspirație de a ne vizita și mîngăia cu cîntecul său.

La sosirea lor la Bazias, oaspeții noștri au fost primiți la debarcare de corul rom. din Biserica-albă sub conducerea inimosului prezident *Dr. Nestor Porumb* și de frunțașul meseriaș *Martin Mogoș*. La gara din Biserica-albă au fost întâmpinați și petrecuți până la Iasenova de alți cărturari d'acolo, în frunte cu insufletitul Român *Ion Micu Roșiu*. La Iasenova i-au așteptat la gară ca la vr'o sută de țărani români din Coștei, cu corul și fanfara lor din sat și în frunte cu distinsul lor preot *Avram Corcea*, care a salutat pe oaspeți cu toată căldura inimii sale, ear după răspunsul înduioșetor al dirigentului prof. *Iancu Paulianu*, s'au salutat corurile prin moto lor, ear la sunetul fanfarei țaranilor din Coștei s'a întins o horă mare românească. Bucuria Românilor, și a unora și a altora, era de nedescris. Dintre Severineni bradvoinicul *Dr. Mangiurea*, îi sorbea cu privirea pe frații lui Bănăteni; dirigentului fanfarei i-a făcut chiar și un dar frumos.

Totastfel și la celelalte gări ale satelor noastre românești, la *Birliște*, *Vrăniut* etc. țărani le-au ieșit înainte aclamîndu-i prin urale nesfîrșite, prin sunetul metalic al fanfarelor și prin bubuit de treascuri. Însfîrșit trenul gîfîind de greutatea Românilor, ajunge la 7 și trei sferturi în gara Oraviței. Aci fiind deasemenea salutați și resalutați cu însufletire, convoiul de trăsuri îi transportă de-a dreptul pe scena teatrului din Oravița, unde precis la 8^{1/2} deschide concertul „Reuniunea rom. de cîntări și muzică“ din Oravița, cîntînd o singură piesă, după care au urmat celelalte 14 puncte din programul bogat și variat, pe care bravi doiniști l-au măcinat ca dintr'o singură răsufare, fără opintiri supărăcioase din partea dirigentului, leger, precis, cum nu se poate mai bine, mai înălțător. Chiar și străini atît de număroși, și cît se poate de pricipători ai muziceii, s'au închinat, i-au aplaudat, i-au admirat. Ce să mai zic de ai noștri, extaziați dela roată din momentul ce s'a ridicat cortina și s'a văzut tabloul minunat al ansamblului, compus din domnișoare cu costumul lor pitoresc și din choriști „Doină“, cari îmbrăcau vocea îngerească a femeilor cu glasul lor lustruit, catifelat. Harnicia acestui chor vestit s'a dovedit, însă, nu numai în maestria care face onoare dirigentului, ci și pestetot în puterea Românașilor. Anume, cum în sala teatrului nu putea încapa atîta lume ce năvălise din întregă „Valea Carașului“, doiniști noștri după isprăvirea concertului din teatru, la cererea mulțimii au trecut și în alt local, în Grădina de tir, unde erau așteptați cu nerăbdare de restul publicului, s'acolo fără a se lăsa biruiți nici de oboesala

drumului, nici de nimic, s'au înșiruit pe scenă și au cîntat din nou aproape întreg programul. Aplause frenetice ș'aici ca și dincolo.

După terminarea ambelor producțiuni, choriști s'au așezat la masă, ear publicul a început dansul, cîntînd taraful Bircă până în crepătul zorilor.

În ziua următoare o parte a oaspeților au luat-o des de dimineața cu trenul de munte la Anina, ear restul, scăpînd trenul de 11 către Anina, au vizitat orașul, ear seara la 8 s'a servit în pavilionul Grădinei de tir o masă comună, dată în onoarea oaspeților de „Reuniunea rom. de cîntări și muzică“ din localitate. Masa a fost prezidiată de protectorul „Doină“ d. *Dr. Mangiurea*, care a deschis seria toastelor, care de care mai însufletitoare, mai înălțătoare de inimă.

De sine înțeles, că atît doiniști cît și însoțitori lor: *Dr. Mangiurea*, *Dr. Costant Georgescu*, adv. *Plavițu* etc. toți dearîndul fiind sălășluiți în case particulare, gazdele cum i-au primit cu brațele deschise în casele lor, tot așa mulți i-au și întovărășit Joi dimineața la gară, unde doiniști au mai cîntat de cîtevaori „Christos a înviat“, ear punîndu-se trenul în mișcare, ca în semn de adio, cîntau înălțător „Pe-l nostru steag“... e scris ce-i scris... trenul ni-i-a zmulș și i-a-a-a dus îndărăt în scumpa lor Românie, fiind întovărășii de uni cari nu se puteau deslipi cu una cu două de dinși până în dărăt la marginea Dunării.

Atîta despre această zi mare a Orăvițenilor.

Dacă ar fi să se facă și analiza acestei frumoase biruințe culturale românești, ar trebui să scriem coloane întregi despre întreg trecutul de 16 ani al „Doină“ această frumoasă instituție culturală, a Severinenilor, legată strîns de numele înființatorului și conducătorului ei prof. *Iancu Paulianu*. Asta însă nu cade în competența noastră. Despre meritele neperitoare ale d-nului Paulianu grăesc faptele ce le are „Doina“ la activul ei.

Auzim cu bucurie că și „Armonia“ dela Craiova a făcut minuni la vecini noștri din Caransebeș și Lugoj. Și mai zic uni și alți că și în cîntare „tot Banatu-i fruncea“... Se poate, nu zic, că și inspirația de pela noi va fi contribuit cîndva la îndemnul și avîntul cîntării fraților de peste munți. Dar acm, cum au dovedit-o și „Doina“ și „Armonia“, frați noștri de dincolo și în cîntare — ne-au întrecut!

Ghejia.

Vitejia Romănilor.

(Eroul dela Doboși).

În metropola Banatului, la Timișoara, s'a serbat la 16 April o mare zi a regimentului 61 care staționează acolo.

La ceasul 8 seara a avut loc o mare retragere muzicală. Orchestra regimentului a traversat orașul oprindu-se înaintea palatului comandantului de corp, unde a întonat trei piese muzicale. În ziua următoare dimineața la 9 ore s'a oficiat slujbă mare în biserică, după care apoi li-s'a explicat soldaților însemnătatea „Sacilei“.

În biserică cînta cu evlavie corul. Biserica seminarului clerical era tixită de voinicî în uniforme albastre ale regimentului 61 din Timișoara. În rîndurile dintăi generali cu statul major în fruntea ofițerimii și a soldaților, cari s'au prezentat cu toți în mare ținută pentru a serba jubileul luptei dela Sacile în care acest regiment a raportat o biruință strălucită.

În mijlocul acestei înalte societăți de ofițeri atrăgea atenția privitorilor figura neobicinuită a unui soldat de rînd, în uniformă simplă, care ședea alături de ofițeri statului major și de comandantul regimentului în uniforme lor strălucite și încărcate cu medalii.

Slujba era pe sfîrșite. Lumea plină de evlavie ieșe din biserică. Afară resună diferitele comande ale ofițerilor. Întreg regimentul stă închegat și mîndru. Mai la urmă ies și generali împreună cu soldatul ce-și trăgea corpul răzimat de o cîrje. Abia acum se vedea că e deja bătrîn. Îi lipsia piciorul drept. Pe pept avea și el medalii și din înfățișarea invalidului radia o înaltă mulțumire sufletească. *Întreg regimentul defilează înaintea generalului și înaintea acestui soldat invalid.* Ochi tuturor erau ațintiți asupra eroului, care cu o mîna se ținea de cîrje ear cu alta își ștergea lacrimile de bucurie.

După defilare generalul îi strînge mîna și se îndepărtează, ear invalidul e transportat în cazarma batalionului, peste drum de teatru, așezat fiind în camera companiei 12, unde bătrînul se odihnea de emoțiile zilei. În fața lui brăzdată luciau doi ochi plini de înțelepciune și de vitejia lui de odinioară. Un sergent îl prezintă: *Petru Iosivescu, „eroul dela Doboși“!*

Intrebat de cîți ani este, soldatul răspunde:

— Sint de 56 de ani, născut și locuitor într'un sat delîngă orașul Lipova în Banat. Am fost la compania 12 a regimentului 61. În primăvara anului 1878 am pornit în război la Bosnia, unde mi-a rămas piciorul.

— În ce loc? îl întrebă un vizitator.

— La Doboși. Mi-aduc aminte ca astăzi, cum în 12 August seara în amurg, bag de seamă cum căprarul *Seculici* apucase în mîni un steag turcesc. Insufletirea noastră era fără margini. Dăm năvală înainte, dar deodată ne îngheță singele în oase, văzînd căprarul ocolit de dușmani și steagul în primejdie. Eu sar afară din „glidă“, mă reped în ajutorul căprarului și am mîntuit steagul din mîna Turcilor, dar în același timp trei gloanțe în solduri și două în spate mă culcă la pămînt. Totul mi-se întunecă... Și cînd m'am dezmeticit, m'am pomenit într'un pat alb în spitalul din Presburg. Mai tîrziu am ajuns la Viena și abia peste cîteva luni am ajuns acasă — numai cu un picior și ia — cu medalile astea pe pept.

— Și din ce trăești?

— Am 22 cor. pensie lunară și în fiecare an primesc în ziua Majestății Sale încă cîte 200 cor. Am dela Dumnezeu și gloată 2 copii și trei nepoți. Din milă spahia n... luat și de cantonier la moșia sa. Sergent... mai adăogă că de ziua asta a fost dăruit cu o uniformă nou-nouță. La masă a fost invitat cu ofițeri, dar el a cerut să rămînă în chilia camarazilor, unde i-s'a adus mîncarea dela banchet.

Însfîrșit mai povestea bătrînul cum la manevrele din anul trecut a avut înalta fericire de a fi agă și dăruit cu cîteva bancnote chiar și de prințul moștenitor Francisc Ferdinand... Eată motivul din care am ținut a nu fi de prisos a-l prezinta pe eroul nostru *Petru Iosivescu* și cititorilor noștri, ca o dovadă, cum bieți Români, cum înavea este indeobște cunoscut, în războaie fac ispravă.

CORRESPONDENȚĂ.

Ofesa-Báranyos, 1 Mai 1913.

Onorată Redacțiune,

Aveți bunătate să publicați în foaia noastră „Progresul” următoarele:

Din prilejul scontrării socotelor comunale din comuna noastră s'a adus o frumoasă hotărâre, la sfatul vrednicului nostru preot *Dămian Popescu*, anume ca crijmele dela 6—12 în Dumineci și sărbătorii să fie închise. Toți reprezentanții au consimțit, afară de 3 străni, pe cari îi dau cu numele: *Teodor Babeu*, fecior de epitrop la biserica noastră, *Pascu Popovič*, cantor la biserică (!), *Teodor Cărăbaș*, fost jude comunal, și un tăiat împrejur, crâjmar, întâi nu de legea noastră, a doua ca fiind în sat cu crijma foarte aproape de școală și de biserică. (!) N'am adus hotărârea din motiv ca cine știe cât ar fi de lăjit alcoolismul la noi în comună, de asta ne-a ferit Dumnezeu, ci am adus-o din simț adevărat creștinesc. (Bravo! N. R.)

Abonat **Petru Tomici**,
reprezentant comunal.

Convocare.

Despărțământul Biserica-albă al „*Reuniunii învățătorilor români dela școlile confesionale ortodoxe din eparhia Caransebeșului*” își ține

adunarea de primăvară

Vineri la 16 Mai n. 1913, la orele 9 dim. în școala din *Ciorda*, având următorul

Program:

1. Invocarea Duhului sfânt.
2. „Părțile corpului omenesc”, prelegere practică din exercițiile verbale, cu cl. I. inv. C. Mircea.
3. Deschiderea adunării și constatarea membrilor absenți.
4. „Memoria și cultivarea ei în școala populară” disertație de inv. D. Izverniceanu.
5. „Individualitatea școlară”, dis. inv. Blaj.
6. Apelul comisiunii de organizare a congresului învățătoresc.
7. Propuneri.

Socolar-Slatina, la 6 Mai n. 1912.

Nistor Trandafir,
președinte.

Toma Rădulea,
secretar.

CRONICA.

Programul vizitațiunii canonice în districtele *Bocșa-Oravița-Vărădia* a P. S. Sale noului Arhieru *Dr. Valeriu Tr. Frențiu* s'a schimbat precum urmează: Simbătă în 10 Mai la orele 4 și 40 sosirea la *Recița*. Duminecă în 11 Mai la orele 9 dim. liturghie pontificată de Il. Sa Domnul Episcop și sfințire de preot. După amiază vizitațiune canonică. Luni în 12 Mai la 7 ore plecarea din *Recița*, la 9 ore sosire la *Secaș*. Acolo sfânta liturghie pontificată de Il. Sa Dl Episcop, vizitațiune canonică și conferință cu preoșimea districtului *Bocșa*. La 5 ore d. a. sosire în *Tievaniul-mare*. Marți în 13 Mai la 8 ore sfânta liturghie, pontificată de Il. Sa Dl Episcop, apoi vizitațiune canonică. Mercuri în 14 Mai la 8 ore în *Chernecea* liturghie pont. de Il. Sa Dl Episcop, vizitațiune canonică, apoi înapoi la *Tievaniul-mare*. După amiază în *Marcoveț* vizitațiune canonică și înapoi la *Tievaniul-mare*. Joi în 15 Mai în *Jitin*, *Gherliște* vizitațiune canonică, apoi înapoi la *Tievaniul-mare*. Vineri în 16 Mai la 8 ore sosire la *Greovaț*, vizitațiune canonică, la 12 ore sosire la *Mercina*, vizitațiune canonică, la 5 ore sosire în *Vărădia*. Simbătă în 17 Mai la 8 ore dim. liturghie pontificată de Il. Sa Dl Episcop, apoi vizitațiune canonică, la 4 ore d. a. sosire în *Oravița*. Duminecă în 18 Mai la 9 ore liturghie pontificată de Il. Sa Dl Episcop, vizitațiune canonică. Luni la 19 Mai la 8 ore conferința preoșilor din districtele *Oravița* și *Vărădia*, la orele 3 și 17 reîntoarcere la *Lugoj*.

Ielca Mișci, soția notarului *Mihai Mișci* din *Cusici*, a trecut la cele eterne. Fie-îțărina ușoară!

Simpaticul nostru prieten și colaborator preot *Aurel Popovič* din *Tievaniul-mic* a fost avansat de protopop gr. cat. al *Oraviții*, făcându-i-se instalarea în ziua de Sf. Gheorghe. Sincere felicitări!

În consfătuirea condusă de spectabilul domn Protopretore *B. Biró* cu privire la aranjarea festivităților ce vor avea loc din incidentul sosirii la *Recița* a Ilustrității Sale Domnului *Dr. Valeriu Traian Frențiu*, Episcopul gr. cat. al *Lugojului*, s'a stăvilit următorul

Program oficios:

În ziua de 10 Mai n. a. c. Protopretorele cercual d-l *B. Biró* în fruntea unei deputațiunii alese va întâmpina pe Ilustrul Prelat la marginea cercului: în *Moniom*, ear în *Recița* la gară îl va saluta protojudele com. d-l *A. Biró* în numele comunei politice. La întâmpinarea Ilustrității Sale aici la gară vor participa toate Reuniunile și corporațiile din *Recița*, cari toate grupate în ordine corespunzătoare vor fi prezintate Ilustrității Sale Domnului Episcop. Seara în decusul cinei se va face Ilustrului Prelat serenadă, la care afară de fanfara Societății Căilor ferate, singuraticele Reuniuni de cântări din localitate vor cânta citeo cîntare acomodată. Mîinezi, Duminecă la orele 9 a. m. se va oficia sf. liturghie în biserica parohială, la care va pontifica însuși Ilustritatea Sa asistat de canonic, diacon și preoți ce eventual s'ar afla în *Recița*. În decursul sf. liturghiei va fi și sfințire de preot. La amiază banchet în hotelul „*Panonia*”.

Ziarul „*Dreptatea*” din *București* aduce în numărul său din 20 April v. două surprize: 1. că un spion rus, căpitanul *Troiski*, ar fi denunțat legăturile sale cu foarte înalte personalități politice din *România*, 2. că vestitul prof. *Dr. Babeș* a pregătit serul său antidiferitic în mod greșit, pricinuind prin injecția cu serul său moartea ațitor copii, tratați cu acest leac „fabricat în ne-curățenie și conținând acid fenic, o substanță antiseptică otrăvitoare”...

Noi cei de pe la periferii, nefiind în măsură a controla veștile senzaționale din presa mare a capitalei rom., ne mirăm, ne pomirăm, cu cită ușurință, cu cită îndrăzneală sînt acuzați în fel și chipuri până și oameni cei mai de seamă ai *României*. Dincolo presa greșeste prin îndrăzneala cu care acuză pe nevinovați — dincoaci greșeste prin neîndrăzneala de a arăta pe față pe cei vinovați.

În satul oltenesc *Dognecea* s'a sfințit la Sf. Gheorghe steagul chorului de sub conducerea învățătorului *Luzăr Ciormanu*, participînd la serbări și chorurile românești din *Timișoara* (dir. *Iovanovici*), *Ciclova-montană* (dir. *V. Jianu*) *Ocnade-fer* (dir. *Mihailovici*) și *Secăș* (dir. *N. Vucusecășanu*).

În preseara serbărilor chorul din localitate i-a dat o serenadă nașei: d-nei *Ecaterina Tismonariu nasc. Popescu*. În ziua de Sf. Gheorghe după liturghia celebrată de preotul locului *Baleanu* și cîntînd alternativ chorurile din *Timișoara* și *Ciclova-mont.*, s'a sfințit steagul împreună cu batera cuielei, celebrînd aci și preotul *Vuc* din *Bocșa-română*. După amiază a fost rugă, ear seara un foarte reușit concert. Ospitalitatea *Dognechenilor*, rivna și dorul lor de cultură, merită toată lauda.

Programul primirii în Oravița a Ilustrității Sale Episcopului Dr. Valeriu Tr. Frențiu:

Simbătă în 17 curent n. primirea Arhierului în hotarul *Oraviții-rom.* prin antistea comunală, apoi oficiarea vecerniei la biserica gr. cat. din localitate. La 8 ore seara serenadă la Casa „*Intervenient*” a Societății C. F.

Duminecă, în 18 curent n. Liturghie pontificată de Ilustritatea Sa în biserica parohială, după slujbă recepțiunile corporațiilor din localitate. La 11/2 d. a. banchet dat de direcția Societății C. f. Seara la 8 concert în sala teatrului. Luni dim. conferința preoșilor din districtele *Oravița* și *Vărădia*. La 12 banchet în *Casina* din *Oravița-rom.* La 3/4 reîntoarcerea la reședință.

Comitetul arangeator.

† Bravul învățător *Nicolae Beserdian* din *Vracioaia* în etate de 32 ani a încetat subit din viață. Îl deplînge soția și o fiică minoră, împreună cu tot satul unde a muncit cu abnegație apostolică, cum și număroși săi cunoscuți și prietini. Odihniască în pace!

† La *Ciclova-montană* a răposat fostul cantor bis. *Mihai Perianu*, tatăl concetățeanului nostru *Alexa Perianu* din localitate. În veci pomenirea lui!

În presa mare mondială se semnalează apropiata pace europeană, dela care se așteaptă îndreptarea vieții popoarelor ținute atîta vreme în coardă. La bursa din capitală s'a urcat valoarea efectelor. Semnul cel mai sigur!

În sinoadele eparhiale din *Dumineca Tomiș* s'a sulevat și dezbătut, mai cu nădejde decît în alți ani, chestia școalelor, atît de nebăgată în seamă de înaintași noștri. „*Drapelul*” rema că foarte nimerit contrastul dintre dorința și puțința noastră de a le menține neștirbite. Vom reveni și noi asupra acestei chestii importante.

„*Șezătoarea*” de *Dr. T. Brediceanu* s'a dat zilele astea și la *Caransebeș* și la *Bocșa* și la *Cacova* noastră din vecini. Ni-se raportează că mai bine ar fi reușit în *Bocșa-montană*, sub conducerea harnicului învățător *Perianu*. Bravo!

Mulțumită publică li-se aduce prin aceasta tuturor concetățenilor noștri *oravițeni* fără deosebire de neam și lege, cari au avut cuvenita gentilețe de-a primi în gazdă pe iubiți noștri oaspeți *Severineni*

Prea stimat public!

Venind transferarea mea la *Lugoj*, în timpul cînd am fost mai mult ocupat cu sărbătorile *Paștilor*, numai pe calea aceasta pot să-mi iau rămas bun, mulțumind tuturor pentru simțimentele mie arătate în decurs aproape de 15 ani. — Cerînd binecuvîntarea lui Dumnezeu peste poporul *Oraviții* și a jurului ei, și asigurîndu-Vă de păstrarea în plăcută amintire a zilelor trăite aici, rămîn

Oravița-română, la 30 April 1913.

Victor Poruțiu,

fostul protopop gr. cat. al *Oraviții*.

Bunilor mei prietini, cari și-au adus aminte de mine în ziua de Sf. Gheorghe, le mulțumesc din toată inima.

Cu toată dragostea
Gheorghe Jianu.

Mulțumită publică.

Mulțumim din suflet tuturor prietenilor și cunoscuților, cari din incidentul trecerii la cele eterne a scumpului și neuitatului nostru soț, tată, fiu, frate și cumnat

Înv. Nicolae Beserdjan

ne-au adresat cuvinte de îmbărbătare, deosebit chorului din *Oravița-montană* și *română*, cum și celorlalți participanți la înmormintarea iubitului nostru defunct.

Oravița, 8 Mai 1913.

Jalnica familie.

Bibliografie.

A apărut „*Viața sexuală*” de doctor *Grünfeld*. Volum elegant tipărit, de 150 pagini, cu povețe foarte folositoare ambelor sexe, desvăluind toate problemele sexualității. Se află de vînzare la principalele librării din *Capitală* și provincie. Prețul 1 Leu.

Editor-proprietar: **Gheorghe Jianu.**

Redactor-responsabil: **Ilie Oravițanu.**

Aviz.

Brutari din *Oravița* avizează publicul, că de acum *Marți* încolo nu mai fac franzele de cele întoarse ca pîn'acum, ci de cele ovale ca cele din orașe mari.

Spre știre!

Apoteca la „St. Gheorghe”

Strada principală (vis-à-vis de R. Goldstein)

Aviz.

Dăm de știre la totnatul că la **Redacția noastră** aici în **Oravița** lângă banca românească „Oraviciana”, am deschis la 1. Ianuar c. st. n. un

Birou de informații,

la îndămina celorce au daraveri de orice natură atât în orașul cit și în provincia noastră întregă, exoperind, ori înleznind fiecăruia care ne trece pragul: cumpărări și vinderi de imobile, obiecte, mașini agricole, acții etc., dând Românilor noștri din Valea Carașului, cari ne vor cere ajutorul și alte îndrumări necesare.

Anunț.

Din cauza reconstruirii brutăriei mele din Biserica-albă (Fehértemplom) scot la vânzare un arangement — aproape nou — de brutărie (pitărie), șanume: părțile de fer ale cuptorului de copt: uși, grinzii, aparate de luminat etc. le dau cu orice preț convenabil colegilor cari ar avea lipsă de ele.

Maî am de vânzare și alte mobile de casă, cum și țiglă de acoperit și valăe dela streșină, ce mi-au rămas dela zidirea veche. Toate obiectele se pot vedea la mine acasă:

Martin Mogoș
brutar.

Anunț.

Cine dorește să aibă cu hectolitru vin bun de biserica-albă, roșu și alb, să se adreseze cu încredere către proprietarul de podrumuri:
Iosif Nedicî în Oravița.

Anunț.

Se caută un companion, cu un capital de 10—15 mii de coroane, pentru a intra și conduce în tovărăsie cu proprietarul o

mare prăvălie românească

dintr'un oraș bănățean. — A se adresa la „Biroul de informații” al Redacției noastre Nr. 817 în Oraviczabánya (Krassó-Szörény-megye).

Asigurați-vă la banca noastră, „Transsylvania”

reprezentată prin bărbați de-ai noștri de toată încrederea!

AVIZ!

Am onoare a aviza on. public din Oravița și jur, că

marele magazin de lemne a lui Bibel
maî pe urmă **D. Dragics, S. Vițian & Co.**
din **Oravița-rom. (lîngă gară) Telefon Nr. 67**
a trecut prin cumpărare în proprietatea mea:

DIMITRIE DRAGICS

Țin mare depozit în magazina centrală de lîngă gară și în filiala de lîngă biserica gr. or. rom. din Oravița-rom. cu prețuri solide lemne de ars, scînduri, lateți, șindilă, hîrtie de acoperit (Dachpappe), țiglă de acoperit și zidit, Portlandcement de Beocin, cărbuni de lemn, cruci și monumente de marmor și toffelul de material pentru zidiri.

In speranță că mă vor sprijini toți Români și întreg onoratul public semnez
cu distinsă stimă

Dimitrie Dragics.

Cea mai bună hîrtie pentru cigarete Club din fabrica Modiano.

Depoul general pentru Banat la

IGNAZ FELDMANN
în Oravița.

Se capătă în toate prăvăliile mai bune.

Banca de asigurare

„Transylvania”

fondată la 1868, primește asigurări pe viață și asigurări încontra focului și încontra grîndinei etc. în condiții foarte favorabile.

Valori asigurate: 105 milioane cor. — Despăgubiri plătite: 7½ milioane cor. Fonduri de rezervă: 2 milioane cor.

Informațiuni la Direcțiune în **Sibii**, strada Cisnădiei 5., la Agentura principală în **Arad** la Agentura cercuală din **Oravița** și la Agenturile locale de prin diferite comune românești, reprezentate prin bărbați de-ai noștri de toată încrederea.

Premiat cu marele premiu Grand Prix.

Cine dorește să aibă o față albă ca laptele, să folosească **crema americană, pudra americană și săpunul american**, care depărtează de pe față și de pe mini orice fel de pete, și întrece toate mijloacele de acest fel, întrebuintate până acum. Se capătă la: **Apoteca Sfîntul Gheorghe în Oravița** (peste drum de prăvălia R. Goldstein).

Prețul unui borcan de cremă americană 1 coroană. Prețul pudrei americ. 1 cor. 50 fil. Prețul săpunului americ. 80 fil. Incontra durerii de dinți mai bune sînt pi-căturile americane. Prețul 1 cor.

Anunț.

Casa Nr. 409 din Mercina (Mercsény, comit. Krassó-Szörény) ori singură ori cu tot cu prăvălia dintr'insa a negustorului **Gabor Löbl**, ce sustă de 40 ani pe piață, avînd și licență de birt, cum și magazinul de scînduri, ce se poate dealtecum vinde și separat, e de vânzare din mină liberă, eventual de dat în arendă celmult până la 1. Octombrie c. subț condiții absolut favorabile. O parte a prețului, pelîngă garanța recerută, se poate achita și maî tîrziu Informați necesare le dă direct proprietarul.

La

Tipografia „Progresul”

în Oravița
se capătă

toffelul de tipărturi,
cu prețuri absolut solide.